

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

24 juni 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN AMBTENARENZAKEN

Vraag om uitleg van de heer Jan Van Duppen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de tekorten, toegankelijkheidsproblemen en gebruiksvriendelijkheid van de website www.vlaanderen.be in de e-gov planning

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 24 juni 2003

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 12.10 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Van Duppen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de tekorten, toegankelijkheidsproblemen en gebruiksvriendelijkheid van de website www.vlaanderen.be in de e-gov planning

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Duppen tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de tekorten, toegankelijkheidsproblemen en gebruiksvriendelijkheid van de website www.vlaanderen.be in de e-gov planning.

De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het Uitgebreid Bureau van 5 mei 2003 besliste om mijn oorspronkelijk aan de minister-president ingediende interpellatie over dit onderwerp te beschouwen als niet van voldoende algemeen belang en als niet politiek zwaarwichtig genoeg, zodat ik deze heb omgevormd tot een vraag om uitleg. Ik vrees echter dat zij die van oordeel zijn dat dit onderwerp niet voldoende zwaarwichtig is, vooral blijk geven van het feit dat ze niet begrijpen waarover dit gaat. Mevrouw de minister, ik hoop dat u dit kunt uitleggen aan de leden van dit huis, en ook ik zal mijn best doen om daaraan mee te werken. Ik denk immers dat dit onderwerp voor de toekomst van een enorm groot belang zal zijn.

Bij de officiële en feestelijke start van de vernieuwde website www.vlaanderen.be op 20 februari 2003 werd door de toenmalige minister-president toegegeven dat dit maar een eerste stap op een lange

mars door de bergen van het e-government zou zijn. Intussen is deze portaalsite reeds enkele maanden in gebruik en zijn heel wat voorspelde kinderziektes, maar ook – en dat is nog veel belangrijker – fundamentele tekortkomingen, tot uiting gekomen en blijft de lange mars naar ons gevoel vooral rond de eerste stap draaien. Daarvan zijn talloze voorbeelden te geven.

Behoudens een interessant opzet en openingspakket met zelfs in een vervolgpagina-indeling hier en daar knappe aanbiedingen en toegangsdeuren, loopt er mijns inziens behoorlijk wat mis. Ik wil het daarbij eerst over de vorm hebben.

Vooreerst is de op deze website gebruikte zoekmachine ingesteld op het aantal keer dat de gevraagde terminologie voorkomt in documenten, wat tot heel bizarre en vooral heel gebruiksonvriendelijke situaties aanleiding kan geven. Sta me toe dit met enkele voorbeelden te illustreren.

Zoeken naar bijvoorbeeld ‘Vlaams ICT dienstencontract’ leidt in eerste instanties tot de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, tot de GOM West-Vlaanderen, ja zelfs tot de Chambre des Représentants de Belgique.

Wie zoekt naar informatie over vaccinatie door de term aan de zoekmachine aan te bieden, krijgt persberichten over meningitis type C van de website van de federale minister van Sociale Zaken Vandebroucke, andere documenten over meningitis en analyses over de reden van niet-vaccinatie of onvolledige vaccinatie van zowel Vlaanderen als de federale ministeries.

Om als burger enig soelaas te vinden over bijvoorbeeld ‘kinderen krijgen en verzorgen’, een toch niet onbelangrijke fase in het leven van menig burger, krijg je als relevante informatie een tekst over de regionale teamverantwoordelijke West-Vlaan-

Van Duppen

deren van Kind en Gezin, een collegebesluit van april 2001 en een jaarverslag van Kind en Gezin.

Via de startpagina de zoekboom aflopen als burger naar 'kinderen krijgen en verzorgen' en 'gezondheid en verzorging' leidt tot teksten over preventieve zorgverlening van Kind en Gezin, die bij mijn test niet konden worden doorverbonden met de website www.kindengezin.be zelf.

Dan maar gezocht naar ziekteverzekering en ziekenfonds onder het hoofdstuk 'Welzijn en Gezondheid', waar als relevante informatie teksten volgen over de verplichte ziekteverzekering, het viWTA, en enkele toespraken van alweer federaal minister Vandenbroucke.

SARS is niet uit de actualiteit te branden, maar de zoekmachine debiteert enkel de mededeling van 2 april 2003 'Overlijden geen enkel verband met SARS' en verder vier relevante antwoorden van www.health.fgov.be in de taal van Molière. Je raadpleegt dan de zoektips en meent een nieuwe poging te moeten wagen met de vraag 'ik zoek informatie over SARS', wat in de eerste plaats het volgende oplevert: 'reglementering SAR Hongkong over de investeringen en opbrengsten van Belgische investeerders in SAR Hongkong die geen minder gunstige behandeling mogen krijgen dan de binnenlandse investeerders'. SAR blijkt daarbij te staan voor Specifieke Autonome Regio Hongkong in China. De gelijkenis met SARS gebeurt dus louter en alleen op tekst-, woord- en letterherkenning. En ook het vogelpestverhaal leidt tot moeilijkheden.

Heb je onder 'burger' in 'financiële en geldzaken' hulp nodig bij 'financiële problemen', dan krijg je teksten over de opleiding in basisvaardigheden bij probleemsituaties met 'hangende lasten', veiligheidsvoorschriften over financiële vallen in de werkloosheid en de begeleiding van doelgroepen onder de psychiatrische patiënten.

De burger die desondanks toch nog wil deelnemen aan het openbare leven en die wil weten wat hij daarvoor moet doen, komt terecht bij vier van de vijf relevante bronnen in het kader van beleidsnota's van Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, enzovoort. Bert zal na al die tijd fier zijn dat hij nog zo goed scoort op de Vlaamse portaal-site, maar ik vrees dat de burger in kwestie daar geen boodschap aan heeft.

Je vraagt je dan af hoe het zou aflopen als je nu eens niet als 'burger', maar als 'doelgroepen' de zoekmachine ingaat. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de Vlamingen in het buitenland die via het internet toch een link met het vaderland willen onderhouden. Die gebruikers komen dan terecht bij activiteiten van de Europese Unie, bij de Bopotheek Nederland, bij West-Vlaanderen en bij de 'klantentevredenheid bij het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur'.

De vraag is of een ondernemer ook op zo'n manier het bos wordt in gestuurd. Je opent bijvoorbeeld 'onderneming' en overweegt 'partners te zoeken' om te beginnen als 'zelfstandige in bijberoep'. Dat leidt je naar: 'Mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen biedt een volwaardig partnerschap, de sleutel en de notenbalk waarin ze de partners in de eerste welzijnslijn omschrijft'. Pas daarna krijg je www.ondernemen.vlaanderen.be over starten als zelfstandige in bijberoep. Ik heb al die handelingen uitgevoerd op 29 april en nog eens herhaald in de laatste weken van mei. Dit alles heeft me bijzonder geschokt.

Uitgeput wil de zoekende burger of ondernemer nu wel eens weten wie hiervoor verantwoordelijk is om zijn beklag te doen, waarop via 'overheid' de 'Vlaamse overheid' en de 'Vlaamse regering' wordt bereikt. Dan verschijnt er echter een lijstje met de overgehevelde bevoegdheden: fiscale autonomie, landbouw en buitenlandse handel. Daarna volgt de 'titulatuur van de Vlaamse ministers' in diverse talen. Zo leerden we dat señor Steve Stevaert, Ministro vicepresidente del Gobierno de Flandes, Ministro flamenco de Movilidad, Obras Publicas y Energia was. Hij zal het graag horen! Ondertussen is dat laatste sinds eind mei gewijzigd. Misschien heeft deze vraag om uitleg er kunnen toe bijdragen om minstens de link met de Vlaamse overheid te herstellen zoals voorheen. Nu kan je opnieuw rechtstreeks op de website van de Vlaamse regering en dat is niet onaardig om iets op te zoeken.

De vraag is hoe dit verder moet. Hoe vermijden we dat er tijdrovende en frustrerende bedeltochten nodig zijn langsheen deze fameuze portaal-site van de Vlaamse overheid. De site werd feestelijk geopend, maar is een lege doos met enkel oude kranten en papiersnippers om de spanning erin te houden en een baksteen om het enig gewicht te geven. Het doet denken aan de nepcadeaus die op heroïsche familiefeesten worden uitgedeeld en waarbij je je lam zoekt naar de enveloppe waarin de zo noodzakelijke bankbiljetten soelaas bieden en de grap niet al te pijnlijk te maken. De portaal-site van

Van Duppen

de Vlaamse overheid is in die zin een mislukte grap en geeft aanleiding tot grote frustratie en pijnlijke situaties. Er zijn al heel wat negatieve reacties van zowel binnen de administratie, als van gebruikers daarbuiten. Het pijnlijke is dat deze site klanten had moeten winnen en binden, maar net zoals bij gefrustreerde klanten van een supermarkt, zoeken die nu naar een andere oplossing.

Voor personen met een visuele handicap is het assortiment digitale tools dé poort bij uitstek naar de wereld en hun omgeving. Veel kleuren en logo's zijn echter voor hen niet leesbaar.

Via de Vlaamse website is het mogelijk om naar de websites van de gemeentelijke en stedelijke overheden te surfen. Dat is op zich een schitterend idee. Een keure van huis-, tuin- en keukenvlijt ontrolt zich echter aan ons oog, behoudens de 20 procent Vlaamse gemeenten die geen website aanbieden, maar enkel een fotootje met een leuke tekst over de geschiedenis van het dorp. Er zijn uiteraard ook goede websites met een bruikbare voorpagina waarop je makkelijk terecht kan.

Soms ervaart de gebruiker zeer bizarre toestanden. Ik heb dat deze nacht nog eens meegemaakt. Zo zijn er websites gemaakt voor gemeentelijke overheden, waarbij dan links zijn opgegeven naar de bouwer van de website en de commerciële activiteiten die deze ontplooit, inclusief oproepen om zich in te schrijven en gebruik te maken van de 'voordelen' die de bouwer van de privé-website kan aanbieden.

De kroon van liefelijkheid spant het dorp 'waar de polder weent' en waar de burgemeester met foto zijn 'Lieve Mensen' als volgt bevadert: 'Een website als deze moet ons wegwijzen in een doolhof van diensten. Welkom in ons lief Kruibeke! U zeer genegen, Uw burgemeester'.

Globaal lijden nogal wat websites aan soms aan doenlijk amateurisme – duidelijk het gevolg van voornoemde huis-, tuin- en keukenvlijt – die door omstandigheden niet kan worden volgehouden, wegens minder interesse, overplaatsingen van ambtenaren die het als een vorm van vrijwilligerswerk zagen voor hun stad of dorp en die niet vervangen konden worden, of waar professioneel opgezette websites als veel te duur, zeker in het onderhoud en updaten ervan, ervaren worden.

Op het bestuurlijke vlak hangt dit ongetwijfeld samen met het probleem van de digitale handteke-

ning en de elektronische identiteitskaart, een essentieel onderdeel van degelijke communicatie tussen burger of ondernemer en overheid.

Bij www.vlaanderen.be zijn er problemen. Naar onze mening zijn die het gevolg van een fout concept waarbij én de zoekmachine én de verschillende rubrieken dringend moeten worden bijgewerkt om ze klantvriendelijker en toegankelijker te maken en zo de bezoeker te verleiden.

Mevrouw de minister, u hebt de euvele moed gehad – en dat siert u – om de e-govmaterie naar u toe te trekken. Ik zou graag van u vernemen hoe de evolutie van het aantal hits per week verlopen is en of er al enig commentaar is binnengekomen van zoekenden. Ik veronderstel dat niet alleen ik en degenen die mij hebben gecontacteerd in hun zoektocht werden gefrustreerd.

Wat zijn de reacties van de gemeentebesturen en administraties op het aanbod van www.vlaanderen.be? Ook het financiële plaatje interesseert me heel erg. Tot slot ben ik van mening dat het tot de plicht van de Vlaamse overheid behoort om alle steden en gemeenten een vast en uniform openingspatroon op te leggen, waarbij een aantal rubrieken verplicht duidelijk in het oog springend aanwezig moeten zijn. Het gaat immers om een communicatiemiddel dat niet mag worden ondergesneeuwd door allerlei frivoliteiten en particulariteiten. Is de Vlaamse regering bereid decretaal te bepalen dat de Vlaamse steden en gemeenten het platform van hun website onafhankelijk moeten maken met benadering tot de W3 C-normen, en dus bruikbaar via MAC, GNU/Linux, MS WINDOWS en al hun verschillende browsers? Dat is op dit moment dikwijls niet het geval. Open standaarden moeten worden gerespecteerd. Microsoft MS WORD is bijvoorbeeld geen open standaard. Niemand mag immers weten hoe zo'n document eruit mag zien. Open standaarden zijn echt open en zonder restricties. Bovendien vinden we dat de websites altijd behoorlijk toegankelijk moeten zijn voor blinden die daar veel mee werken.

Is de Vlaamse overheid bereid om de broncodes van zijn website open te stellen ter inzage van geïnteresseerden? Dit biedt mogelijkheden om de zaak verder uit te breiden. Is de regering bereid om de code onder GFL-licentie te plaatsen? Op die manier kunnen gemeenten veel makkelijker zelf websites en de opdrachten doorgeven om zo een succesvol resultaat te bereiken.

Bent u van plan initiatieven te ontwikkelen om deze webpagina's te redigeren met het oog op pu-

Van Duppen

bliksinformatie en -communicatie ? Worden er plannen gemaakt om ambtenaren specifiek op te leiden voor een uniforme webmail en websitecommunicatie ? Is er al duidelijkheid over het wettelijke statuut van een 'mail' ? Bestaat een dergelijk document juridisch of niet ? Wat zijn de plannen voor de nabije toekomst om de e-govmaterie op de sporen te houden, zoniet te krijgen ?

Mevrouw de minister, u bent verantwoordelijk voor deze materie. Ik hoop dat u een nieuwe – en hopelijk niet opnieuw valse – start kunt geven. Indien dat wel het geval is, zal ik daarover blijven doorzeuren. Ik ben bijzonder benieuwd naar uw antwoord op deze niet eenvoudige vraag.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Duppen, ik ben heel blij met uw vraag, want u legt haarscherp uit waar we staan en wat de moeilijkheden zijn. Blijkbaar hebben we de site vannacht allebei bezocht – dat zijn dan toch al twee Vlamingen. Ik heb uw verhaal nog eens gecontroleerd en het klopt. Wie een vraag intikt, krijgt hele vreemde antwoorden. Wij kunnen er nog iets van maken, maar de gewone gebruiker wellicht niet. Ook ik kwam heel vaak bij het thema welzijn terecht. Wij kunnen inschatten wat bijvoorbeeld de notenbalken van voormalig minister Vogels betekenen, maar de gewone burger die de context niet kent, moet wel een hele vreemde indruk krijgen. Ik onderschrijf uw pijnlijke analyse grotendeels. Dankzij uw vraag, hebben we nu de kans om te zeggen wat er schort aan de site en waar we heen willen.

Ik zal uw vragen niet chronologisch beantwoorden, maar gebundeld per thema, want sommige antwoorden horen samen. In onze relatie met de burger moet altijd in de eerste plaats worden gewerkt aan de klantvriendelijkheid. U hebt terzake een aantal pijnpunten blootgelegd. Blijkbaar is er een confrontatie tussen de vragen van de burger en de antwoorden. De vraaggestuurde aanpak op zich lijkt me een heel goed idee. Ook de levensmomenten vormen een mooie manier van werken. Elke burger heeft immers vragen bij bepaalde levensfasen. Het antwoord op de vragen is echter het klassieke antwoord en komt uit een van de administratieve hokjes. De term die het meest voorkomt in de vraag, bepaalt het antwoord. Van enige relevantie is echter geen sprake. Het is alsof twee botsende werelden worden samengebracht op één site. We moeten uitzoeken hoe een zo relevant mogelijk antwoord kan worden gegeven op vragen die vertrekken bij een levensmoment. Een burger die bij-

voorbeeld een vraag stelt over kinderopvang, wil weten welke vormen van kinderopvang bestaan in zijn gemeente en waar hij terecht kan voor een inschrijving.

Een ander pijnpunt op het vlak van klantvriendelijkheid is inderdaad de toegankelijkheid, meer bepaald die voor personen met een visuele handicap. In het verleden hebben we samengewerkt aan het blindenlabel dat wordt gegeven aan sites waarop blinden gemakkelijk kunnen surfen. Onze site verdient dat label niet en daaraan moet iets worden gedaan. Andere sites tonen aan dat het mogelijk is om een site ook voor blinden toegankelijk te maken.

U hebt het ook gehad over het verleiden van de bezoeker. Elke klant moet van bij het eerste bezoek tevreden zijn, want anders is hij weg en komt hij niet meer terug. Hoe we de klant precies moeten verleiden, weet ik nog niet, maar de levensmomenten leken me alvast een goed beginpunt. Ze bieden de mogelijkheid om iemand die op zoek is naar informatie, te verleiden. Ik denk dat dat goed is. Mensen met kinderen hebben andere vragen dan bijvoorbeeld een pensioengerechtigde.

Uw volgende vraag betreft de steden en gemeenten. Ik heb niet zelf kunnen peilen naar de reacties van de steden en gemeenten. Het is natuurlijk wel een goede zaak dat ze allemaal terug te vinden zijn via de portaalsite van de Vlaamse overheid. Mijnheer Van Duppen, u vraagt of wij steden en gemeenten kunnen opleggen hoe ze hun site moeten opmaken. De elementen die u opsomt voor een decretale onderbouw zijn echter standaarden die wij vandaag zelf niet halen. Wat bijvoorbeeld de toegankelijkheid betreft, halen wij zelf de standaard niet. Voor we steden en gemeenten decretaal de standaarden opleggen die ze moeten halen, moeten we die eerst zelf halen. Ik ben terzake dan ook iets terughoudender dan u. Het kan natuurlijk ook niet dat allerlei navigatiesystemen door elkaar worden gebruikt. Het kan niet dat een burger 101 manieren moet kennen om aan informatie te komen. Dit probleem willen we precies vermijden via de portaalsite. We moeten zorgen voor klantvriendelijkheid, maar anderzijds moeten we ook rekening houden met de gemeentelijke autonomie. Gemeenten moeten hun eigen creativiteit kunnen gebruiken.

Mijnheer Van Duppen, wat de digitale handtekening en de elektronische identiteitskaart betreft, lopen er vandaag elf pilootprojecten. Het gaat om een federale bevoegdheid, maar dat betekent natuurlijk niet dat daarmee de kous af is voor ons. De resultaten van die projecten zullen immers relevant

Ceysens

zijn voor ons eigen e-governmentverhaal. Als we een echte dienstverlening willen via de Vlaamse site, zullen we de authenticiteit van de burger op eenzelfde manier in kaart brengen. De conclusies van die projecten zullen een impact hebben op onze relatie met de burger via onze site. Het is voor ons belangrijk te weten dat de burger die ons contacteert echt die burger is, aan wie we een bepaald document kunnen toevertrouwen. De authenticiteit moet gegarandeerd zijn.

Wat zijn nu de financiële implicaties? In 2002 werd er een bedrag van 3.217.475 euro gespendeerd. Voor 2003 is voorzien in een aanzienlijke verhoging tot 5.219.768,16 euro. Dit cijfer geef ik u onder voorbehoud van de validering die nog moet plaatsvinden in dit parlement.

Nu komen we bij de moeilijke en technische discussie over de broncodes, de GPL-licentie en het verhaal over de vrije softwaretoegankelijkheid. Ik heb hier gemengde gevoelens bij.

Mijnheer Van Duppen, u zegt dat die discussie moet worden opengetrokken omdat de burger hieraan moet kunnen meewerken. Anderzijds moet een deel van de software worden aangekocht waarop rechten bestaan. Als dit volledig wordt gesloten, vraag ik me af hoe verdere ontwikkelingen zich kunnen voordoen. Ik heb zelf ooit als advocaat de intellectuele eigendomsrechten gevolgd, die op hun beurt een extra stimulans zijn om opnieuw te investeren in de verbetering van instrumenten. Het is dus een kwestie van afwegen. In ons juridisch systeem kunnen de eigendomsrechten belangrijke middelen genereren, waardoor blijvend geïnvesteerd kan worden in de zoektocht naar verbetering en vernieuwing.

Mijnheer Van Duppen, u hebt ook een vraag gesteld over de opleiding van ambtenaren. Het is evident dat die er moet komen. Ik zal u het meer technische antwoord daarop bezorgen.

Wat het juridische statuut van de e-mail betreft, heb ik een heel gedetailleerd antwoord. Daarin staat hoe de Europese richtlijnen van 13 december 1999 in twee wetteksten van 20 oktober 2000 en 9 juli 2001 zijn omgezet in geldend Belgisch recht. Daarbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen de e-mail die precies wordt verzonden met het doel om rechtsgevolgen te creëren en de e-mail die rechtsfeiten op zich creëert. In dat geval schrijft het wetboek voor dat alle rechtsmiddelen gelden. Een mail kan dus worden gebruikt. Indien hij echter

wordt verstuurd om rechtsgevolgen in het leven te roepen, dan is de juridische afhandeling anders.

Mijnheer Van Duppen, u vraagt me hoe ik het e-governmentverhaal op de sporen wil houden of – zoals u het cryptisch omschrijft – krijgen. Ik heb echter mijn goede wil getoond om dit debat voor de toekomst aan te gaan. Ook als parlementslid ben ik terzake altijd actief geweest. U hebt ook steeds het voortouw genomen inzake de vraag hoe we een brug kunnen slaan tussen e-government en e-parlement. Ook wat dat betreft moeten er immers nog een aantal paden worden bewandeld.

Ik ben blij dat dit de eerste vraag is die me voor de voeten wordt geworpen. Ik neem heel graag de handschoen op.

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord.

Ik had nog een aantal opmerkingen. De financiële implicatie bedroeg het eerste jaar 3,2 miljoen euro. Het zaakje werkte eigenlijk helemaal niet zoals het hoort. Dat bedrag wordt bijna verdubbeld. U zult zich er garant voor moeten stellen dat dit kwalitatief fundamenteel gaat veranderen. Want dit soort verhalen, waarbij er steeds meer middelen komen, kunt u moeilijk aan een parlement blijven verkopen, laat staan aan de bevolking. Ik zou daar toch zeer goed en grondig over nadenken.

Dan was er uw antwoord op mijn vraag inzake het openstellen en het opleggen van standaarden aan de websites van gemeenten en steden. Ik ben het volledig met u eens wanneer u zegt dat eerst de website van de Vlaamse overheid moet beantwoorden aan dit soort van criteria. Ik ga akkoord : de openingsdeuren die erop staan, zijn zeer goed en goed gekozen. Het is een prachtige façade. Het is een schitterend gebouw. Wie er een deur of een raam opent, heeft de kans om in een bijzonder boeiende omgeving terecht te komen, maar ook om meteen de kelder in te vallen, daar er niets meer is. U zult dus heel hard moeten werken aan die façade om de ruimtes die erachter zitten verder in te vullen.

Het is essentieel dat een website van de Vlaamse overheid, ook die van de Vlaamse regering, maar ook die van de steden en de gemeenten, door iedereen die erheen surft, moet kunnen worden gelezen. Het kan dus niet dat mensen die niet beschikken over een Microsoft-programma, dingen missen

Van Duppen

en dingen niet kunnen vinden omdat ze een ander programma hebben. Dat is net hetzelfde als een burger aan wie de toegang wordt geweigerd tot het stadhuis omdat hij zwart is, een dikke neus heeft of een vrouw is. Dat is een fundamentele discriminatie. Als we iets opleggen aan de steden en gemeenten, dan is het evident dat dit ook het geval moet zijn voor de Vlaamse overheid.

U hebt een mooie façade gemaakt. Iedere gemeente maakt een mooie façade. Maar die moet een aantal kernpunten hebben. Ik ben bijvoorbeeld nog nooit in het stadhuis van Dendermonde geweest, maar ik weet dat er daar een dienst Bevolking zal zijn, of een dienst waar men terecht kan inzake belastingaangelegenheden of toerisme. Bij de websites van al die steden en gemeenten is het wat dat betreft vaak waanzinnig zoeken. Dat is ongeoorlooflijk ingewikkeld, en moet worden gestandaardiseerd.

De voorzitter : U kunt die informatie vinden op de website van Dendermonde.

De heer Jan Van Duppen : Ik heb dat ook geprobeerd. Net als de minister heb ik nachten doorgebracht op de websites van alle Vlaamse steden en gemeenten. Ik kan u verzekeren : dat is een boeiende bezigheid. Vooral de foto's zijn altijd geweldig.

Ik wil ook ingaan op een zeer fundamentele opmerking van u. Als jurist bent u er niet uit gekomen met betrekking tot de vraag of stukken die daarin worden gemaakt, moeten worden gepatenteerd. Dat komt erop neer dat men de intellectuele eigendom beschermt, en dus ook degene die iets heeft uitgevonden of geproduceerd, toelaat dit te verzilveren. Volgens u kan dit een belangrijke stimulans zijn om meer van dat te laten gebeuren. Ik zou u daarin willen volgen, maar ik vrees dat u ongelijk hebt.

De mooiste illustratie is Microsoft. Microsoft heeft een absoluut monopolie, van 90 tot 95 percent, van de toepassingen. Dat monopolie beschermt het met de meest gruwelijke middelen, gaande van juridische processen tot intimidatie, corruptie, omkoping en het aanbieden van marktontduikende prijzen. Zo zouden alle Vlaamse scholen bijvoorbeeld zo goed als gratis pakketten van Microsoft krijgen. In dat licht zult u uw stelling over intellectuele eigendom moeten verfijnen, wilt u een en ander mogelijk maken.

Ik heb minister Van Mechelen een vraag gesteld over het e-VRT-platform. Dat was er eerst ook niet. Daar kon men ook alleen goed op met Microsoft-toepassingen. De minister heeft me geantwoord dat hij er fundamenteel voorstander van is de gelegenheid te bieden aan zo veel mogelijk mensen om daaraan mee te werken. Ik hoop dat u en de rest van de regering dat ook vinden.

Men maakt al eens de vergelijking met een boek, dat de intellectuele eigendom is van degene die het heeft geschreven. Dat is een slechte vergelijking. Het gaat immers over het schrift dat wordt gebruikt om dat boek te schrijven. Het alfabet is tot nader order niemands en ieders eigendom. Er zijn zeker stukken en toepassingen die onder het patentrecht zullen vallen. Dat begrijp ik ook wel. Maar als, zoals nu gebeurt in de Europese Unie, zo ongeveer alles wat er op de markt komt, wordt gepatenteerd, ontstaat het omgekeerde effect : alles zal blokkeren en niemand zal nog ergens binnen kunnen. Dan zijn we gezien.

Daar zullen we in dit parlement ook eens een uitgebreide discussie over moeten voeren. Mevrouw de minister, ik reken een beetje op de mensen die u omringen om daarin actief mee te werken. Ik ben zeer blij dat u die discussie aangaat. U bent de allereerste die hierop wijst. Dat mag ook wel eens worden gezegd.

Ik heb minister Van Grembergen ooit een vraag gesteld over vrije software en open standaarden. Hij was daar heel eerlijk in. Hij moest toegeven eigenlijk niet te weten waarover dit ging. Ik begrijp dat. Voor 90 percent van onze collega's is dat irrelevant, maar het gaat wel over een essentiële discussie : maken we ons alfabet publiek toegankelijk en aanvaardbaar of oordelen we dat iedereen daaruit blijft, tenzij men betaalt. Zeker voor iemand die de vrije economie hoog in het vaandel moet dragen, is dat essentieel.

We moeten gaan naar een vrije concurrentie en een vrij interveniëren wat dit betreft. Dat zou een schitterende stimulans zijn. Collega's van ons, maar ook technische adviseurs van u, weten dat er een enorme parallelsituatie bestaat, waarbij honderden, zo niet tienduizenden bezig zijn met het vrijwillig werken aan digitale platformen. Eigenlijk verfijnen en verbeteren zij ons alfabet.

Ik zou het bijzonder boeiend vinden mochten het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering terzake het voortouw kunnen nemen. Bekeken in het licht van het discours van de kenniseconomie opent dat schitterende perspectieven. Als we dat kunnen uit-

Van Duppen

breiden, dan staan we een heel stuk verder dan het verdelen van dozen met oude Microsoft-producten, waarover ik het trouwens straks ga hebben in de commissie voor Onderwijs.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : De heer Van Duppen en ik zouden hier in een ander bestek dan deze vraag absoluut nog eens uitgebreid op moeten ingaan. We moeten er inderdaad toe komen dat de informatiesnelweg open is, maar uiteraard zullen er langs die snelweg gebouwen worden opgetrokken waar wel rechten op zullen berusten. Dat zullen we nooit kunnen wegdenken. Daar mogen we ook niet op belust zijn. Anders verlammen we deels ook heel de vernieuwing.

We moeten dus uitzoeken hoever we kunnen gaan in de openheid. Ze laat inderdaad participatie toe en maakt verbetering van het systeem mogelijk. Ik kan me indenken dat er mensen zijn met bijzonder creatieve ideeën over hoe onze site verbeterd zou kunnen worden. Niettemin zullen er altijd bedrijven zijn die hun rechten claimen op hun producten.

Ik wil dus zeker niet zover gaan intellectuele eigendomsrechten als onbestaande te beschouwen. We kunnen ons daar niet van afmaken. Het gaat trouwens om rechten die internationaal vastgelegd zijn. Wie iets uitvindt en daar een eigendomsrecht op kan laten gelden, moet dat kunnen doen, al bestaat dat slechts naast het andere. Het schrift is inderdaad vrij, en daar kunnen we niets tegen hebben, maar op het geschreven boek zullen er auteursrechten gelden, en er zijn ook meerdere geschreven boeken.

De heer Jan Van Duppen : Er mag geen misverstand bestaan over het feit dat er probleemloos websites kunnen worden gemaakt van de Vlaamse overheid, het Vlaams Parlement en van de Vlaamse steden en gemeenten die iedereen kan bezoeken met zijn eigen middelen voor lezen en schrijven, tenminste als dat wordt gedaan in vrije software, waar geen patenten of rechten op rusten. Dat is essentieel voor de toegankelijkheid.

Uiteraard zijn er andere dingen die wel gepatenteerd worden. De toegankelijkheid van de overheid moet u echter garanderen, voor iedereen, zwart en blank, man en vrouw, met een dikke neus of niet.

Minister Patricia Ceysens : In het debat over openheid gaat het om twee niveaus. Het eerste niveau van openheid is dat iedereen de websites moet kunnen raadplegen, en erin moet kunnen navigeren. Het is ook duidelijk dat het verhaal van die gemeente niet kan. Of echter iedereen daaraan moet kunnen meewerken en er dingen in moet kunnen aanbrenge, is een volgende stap in de openheid. De derde stap is vervolgens dat er altijd constructies zullen zijn waar rechten op rusten. En ook die moeten erin voorkomen.

Dat zijn drie verschillende stappen. De openheid dat iedereen erin moet kunnen navigeren, is evident. De tweede openheid, waardoor iedereen mee kan schrijven en dingen kan veranderen, is veel eerder een na te streven doel, dat we vandaag niet kunnen bereiken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.53 uur.*
